

Domnilor Profesori,

Stimați Participanți,

Institutul Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților (INPPA) și-a asumat calitatea de partener cu Societatea de Științe Juridice în organizarea evenimentului la care participăm, un proiect științific, dar cu aplicații practice care își propune menținerea și dezvoltarea interesului pentru aprofundarea unor instituții ale Noului Cod de procedură civilă.

Mă adresez conferinței, la deschiderea lucrărilor sale, pentru a exprima mulțumirile Consiliului de conducere al INPPA pentru disponibilitatea pe care domnul profesor universitar dr. Viorel Mihai Ciobanu și-a manifestat-o ca, împreună cu colaboratorii săi, să participe la un dialog profesional direct, preconizat a se desfășura interactiv prin abordarea unor probleme care așteaptă o rezolvare teoretică până când jurisprudența va spune care, din perspectiva ordinii juridice instituite de Noul Cod, impune concluzia că există cerința legală ca pentru fiecare chestiune juridică să existe un singur răspuns corect, deoarece unificarea practicii judiciare prin mecanismele codului este doar o chestiune de timp.

După doi ani de la punerea în aplicare, în etape, a Noului Cod presupunerea că, în principiu, Noul Cod este cuprinzător și coerent, confruntată cu realitatea, uneori impregnată de preconcepții, obiceiuri, adesea justificate de tradiția confruntată cu noutatea, demonstrează că sunt necesare dezbateri aprofundate, cu sprijinul experților în drept pentru a clarifica dialogul dintre tribunale și curți. Institutul Național al Magistraturii organizează în scurt timp o conferință specială pe tema dialogului dintre teorie și practică în

domeniul dreptului privat, semn că exista efortul teoreticienilor uniți în jurul institutelor de formare profesională de a convinge că nu există contradicții între regulile conținute în Cod, că fiecare regulă are o singură semnificație adevărată și că furnizează un singur răspuns corect pentru fiecare întrebare juridică.

Și proiectul la derularea căruia participăm se străduiește să abordeze cu prioritate „ce este util în practică”. Este firesc. Într-un sistem de drept bazat pe reguli elaborate și adoptate într-o manieră formală de autoritățile statului în calitate de legislatori (Codul de procedură civilă) principiul de bază este acela că din regulile abstracte (inclusiv din valorile incluse în conținutul lor) se pot extrage răspunsuri pentru cazuri specifice, concrete, într-o manieră cât mai obiectivă. Esențiale sunt argumentele orientate către textul normativ, bazate pe principiile logicii deductive. Argumentele independente sunt încă de actualitate până când unificarea practicii judiciare printr-o interpretare obligatorie stăvilește eventuala presiune pe care teoreticienii și practicienii o exercită pentru ca golul inerent lăsat de legislativ între regulile abstracte și cazurile specifice să fie înlocuit de efortul creator al Curții îndrituite de Cod să facă dovada rolului creator în interpretarea și aplicarea dreptului cu dezideratul aplicării sale unitare, previzibile.

Proiectul la care participăm propune reputația drept model de abordare a argumentării, desprinsă de dezbateră academică și fără pretenția că descrierea adecvată a legii pentru o anumită chestiune ar fi animată de mize sau orientări interesate în modelul de interpretare corectă a legii oferit, pentru o anumita chestiune. Soluțiile propuse nu au consecințe imediate, dar permit clarificarea locului și rolului pe care conceptele tehnico-juridice ale Noului Cod îl ocupă în sistemul preconizat de acesta.

Este adevărat că este încă subiect de viitoare cercetări confruntarea dintre dreptul din cărți și dreptul din realitate. Implicarea în proiect a celor care în egală măsură aparțin și mediului academic,

dar sunt și practicieni elimină, pe cât posibil, perpetuarea preconcepției că și în dreptul procesual civil este încă loc de imprevizibilitate. Este posibil ca distincția dintre „chestiuni de fapt” și „chestiuni de drept”, de tradiția majorității sistemelor de drept continental european, imposibilitatea ca accesul la Înalta Curte de Casație și Justiție, în căile de atac, să se asigure, pentru majoritatea proceselor ca o lungă perioadă de timp instanțele (Curțile, Tribunalele) să nu cânte pe o singură voce!

Argumentele independente își păstrează încă actualitatea! Utilitatea proiectului nu poate fi estompată de perspectiva rezolvărilor unitare și obligatorii a problemelor de drept pe principiul subordonării intelectuale fata de deciziile Curții desemnate legal să descifreze unitar dreptul.

Nici principiul *iura novit curia* în virtutea căruia tot mai des în pretoriul Tribunalelor se repetă public regula potrivit căreia părților procesului de judecată nu li se cere să identifice și să demonstreze conținutul normei de drept, ce trebuie aplicată în dosarul lor, deoarece subiectul care cunoaște și aplică norma de drept este instanța de judecată, al cărui rol activ trebuie și poate „egaliza armele” în procesul bazat pe dispută și care este totdeauna finalizat prin succesul garantat de aplicarea corectă a legii nu poate estompa proiectul de față. Noul Cod rezervă „specialiștilor recunoscuți” dreptul de a-și exprima poziția asupra problemelor de drept controversate. Proiectul propune contactul direct cu un specialist de excepție al dreptului procesual civil, iar modelul pragmatic al soluțiilor care se vor împărtăși participanților după dezbateri asupra unei probleme vor stimula, în realitate, dialogul interior al participantului interesat să fie, la rândul său, un practician avizat de orientările pe care teoreticienii consacrați năzuiesc, potrivit crezului lor, să le impună în jurisprudență, cu caracter de constantă.

Legislațiile conexe Noului Cod de procedură civilă conțin un import masiv de norme juridice. Inevitabil mersul procedurilor

judiciare, extrajudiciare, de drept comun sau special reglementate este încă distorsionat.

Reconstrucția culturii juridice corespunzătoare Noului cod de procedură civilă va mai dura. Se confruntă tradițiile cu pragmatismul într-un mediu real în care se aplică norme juridice moderne.

Echilibrul în interpretarea și aplicarea legii, reconstrucția mentalităților și deprinderilor în înțelegerea, interpretarea și aplicarea regulilor din Noul cod sunt esențiale.

Viața demonstrează că nimeni nu are monopolul adevărului, monopolul soluțiilor corecte sau al răspunsului corect, unic, decât dacă legea consacră expres astfel de soluții.

Corectarea unor posibile erori subordonată postulatului potrivit căruia dreptatea judiciară se împarte de oameni pentru oameni, ființe sortite greșelii, este cheia înțelegerii corecte a spiritului Noului Cod.

Sunt convins ca lucrările conferinței vor confirma, încă odată, că valorile promovate de proiect sunt valori supreme pentru cei care apără dreptul și cred în lege!

Succes lucrărilor Conferinței!

Av. dr. Florea Gheorghe
Președinte Uniunea Națională a Barourilor din România